

Svar på fråga 2025/26:472 av Karin Sundin (S)
Vaccinering mot bältros för alla 65 år och äldre

Karin Sundin har frågat mig hur jag ser på att det i dag bara är äldre med god ekonomi som kan följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer och skydda sig mot bältros, och om jag avser att vidta några särskilda åtgärder utifrån min ståndpunkt.

Sverige har länge haft ett mycket framgångsrikt arbete med vaccinationer inom ramen för nationella vaccinationsprogram, och utöver dessa har det under många år funnits nationella rekommendationer om vaccinationer som särskilt riktar sig till äldre och andra riskgrupper. Dessa bidrar till att Sveriges befolkning vaccineras i högre utsträckning än genomsnittet internationellt och i EU, och detta gäller även gruppen personer som är äldre än 65 år.

Regeringen beslutar om ändringar i nationella vaccinationsprogram baserat på underlag från Folkhälsomyndigheten, men kriterierna för vilka sjukdomar som ska omfattas av nationella vaccinationsprogram regleras i

smittskyddslagen (2004:168). Enligt smittskyddslagen, som har ett befolkningsperspektiv, ska en smittsam sjukdom omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram om vaccination mot sjukdomen förväntas effektivt förhindra spridning av smittsamma sjukdomar i befolkningen, är samhällsekonomiskt kostnadseffektivt, och är hållbart utifrån etiska och humanitära utgångspunkter.

I det kunskapsunderlag som Folkhälsomyndigheten tog fram 2024 om vaccination mot bältros konstaterar myndigheten att bältrosvaccination enbart uppfyller det sista kriteriet och att det därmed inte ska inkluderas i ett nationellt vaccinationsprogram.

Sedan länge har Folkhälsomyndigheten gett ut nationella rekommendationer om vaccinationer som särskilt riktar sig till äldre och andra riskgrupper. Folkhälsomyndigheten gör bedömningen att vissa personer av medicinska skäl gynnas av att vaccineras mot bältros, varför myndigheten rekommenderar bältrosvaccination till personer i vissa grupper, exempelvis vuxna med immunbrist och personer som är 65 år och äldre. Rekommendationerna är inte bindande utan regionerna beslutar själva om vaccination mot bältros ska erbjudas kostnadsfritt till enskilda.

Regionernas samordning för att bedöma nya vacciner sker inom ramen för Rådet för nya terapier (NT-rådet), som är ett nationellt samverkansorgan där representanter från alla

Sveriges 21 regioner samarbetar för att uppnå jämlik vård genom gemensamma rekommendationer om införande i hälso- och sjukvården. NT-rådet gjorde 2025 bedömningen att bältrosvaccin inte förordas ingå i ett nationellt samordnat införande, utan lämnade beslutet till enskilda regioner.

Regeringen beslutade den 1 juni 2023 att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda och möjliggöra ett större nationellt ansvar och ökad statlig styrning av hälso- och sjukvården för att säkerställa en mer likvärdig vård i hela landet (dir. 2023:73). Kommitténs slutbetänkande (SOU 2025:62) redovisades i juni 2025 och där lyfter kommittén att det finns ett tydligt behov av ett statligt huvudmannaskap specifikt gällande vaccinationer. Förslaget bereds vidare inom Regeringskansliet.

Stockholm den 18 februari 2026

Jakob Forssmed